אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת שטז

תמצית האגרת

תאריך ומקום: ה' תמוז תר"ע - יפו
נמען: הגאון ר' חיים ברלין

הרב קוק זועם: אנשים יעצו בסתר לקנות ענבים דווקא מגויים, ולא מהיהודים שסומכים על ההיתר. זה 'חילול השם' ושמחת האויבים. בכרמי הגויים יש חשש ערלה וכלאיים גדול יותר, כי אין עליהם השגחה, ואילו כרמי היהודים מושגחים.

עיקרי הדברים

- קריאה לקנות מגויים - חילול השם.
- חשש ערלה וכלאיים בכרמי גויים.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] והוא אינו חלק מלשון האגרת.

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ה' תמוז תרע"ן.

לכבוד ידי"נ[4] הרב הגאון הגדול פה"ד[5] מוהר"ר[6] חיים ברלין [הרב חיים ברלין, בנו של הנצי"ב, מראשי העדה האשכנזית בירושלים] שליט"א[7] שלו'[8] וברכה.

עטי תרעד בידי למעשה הנבלה אשר נעשתה כעת לאחינו יושבי המושבות. כי אחרי אשר הוחזק הדבר עד כה, שלא לתן הכשר להגויים, כדי שלא לדחוק את רגלי ישראל המדוכאים ומיוגעים בענים, ועיניהם תלויות למחיתם ע"י[9] פדיון הענבים, הנה עתה אחרי אשר נגמר הענין בדבר סכסוך שאלת השמיטה, שכל עיקרה באה לטובת אחינו בני המושבות, נמצאו חותרי מחתרת, אשר יעצו בסתר לקנות דוקא מהגויים, ולהרים קרן צרינו, השוחקים על משבתנו, [על פי איכה א, ז] איך שאנחנו בעצמנו רודפים את אחינו בני בריתנו. אי שמים.

אין לשער גודל החרפה וחלול השם ועוצם הרשעה שיש בזה. דמי לבבי כסיר ירתחו, וכאבי עד לשמים מגיע, מהמצב האיום הזה, מהנפילה של תורה ויראת שמים אמיתית שיש בענין זה. ירא נא כבוד גאונו לתקן את המעוות כפי היכולת.

וזאת למודעי, כי חשש גדול מצד ערלה וכלאי הכרם יש בכרמי הגויים, בשנים הללו, יותר ממה שהיה בימים הקדמונים, והרי אנו מוחזקים להשגיח על כרמי אחינו, בשמירה והשגחה

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 ידי"נ - ידיד נפשי
5 פה"ד - פאר הדור
6 מוהר"ר - מורנו הרב רבי
7 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
8 שלו' - שלום
9 ע"י - על ידי

מעולה. ואיכה זה עתה תהפך השורה, שנקח משל גויים, הבלתי מושגחים, רק כדי לרדוף עד הנפש את אחינו-בשרנו.

והנני בזה ידידו עז דורש"ת[10] באה"ר[11],

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

10 דורש"ת - דורש שלומו ותורתו

11 באה"ר - באהבה רבה